року № 392/2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text.

11. Проект Закону про внесення змін до статті 6 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо удосконалення засад внутрішньої політики у сферах національної безпеки і оборони № 13610 від 07.08.2025. URL: https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/57013.

12. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 1 липня 2010 року (в редакції від 30.08.2025) № 2411-VI. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17/ed20250830#Text.

Володимир ФЕДЧЕНКО
професор кафедри кримінального процесу Дніпровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук, доцент

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В СУЧАСНИХ УМОВАХ: СПІЛЬНА СПРАВА ДЕРЖАВИ, СУСПІЛЬСТВА І КОЖНОГО ГРОМАДЯНИНА

Національна безпека є одним із ключових понять для існування будь-якої держави, адже саме вона забезпечує захист життєво важливих інтересів особистості, суспільства та держави від внутрішніх і зовнішніх загроз. У сучасних умовах глобалізації, швидких геополітичних змін і появи нових форм протистояння питання національної безпеки набуває особливої актуальності.

Повномасштабна війна російської федерації проти України кардинально змінила не лише безпекову ситуацію в нашій державі, а й вплинула на міжнародні відносини та глобальну систему безпеки. Україна опинилася в центрі цього протистояння, і сьогодні її національна безпека залежить як від власної стійкості, так і від підтримки міжнародних партнерів, ефективної дипломатії та єдності українського суспільства. Водночас внутрішні виклики, такі як економічна нестабільність, соціальна напруга та корупція, залишаються серйозними загрозами для державної безпеки.

Починаючи з 2014 року, після незаконної анексії Криму та початку гібридної війни на сході України, росія послідовно нарощувала військову та політичну агресію. У лютому 2022 року це протистояння вже переросло у повномасштабне вторгнення, яке призвело до численних жертв серед цивільного населення, масштабних руйнувань та гуманітарної катастрофи. Внаслідок збройної агресії мільйони українців змушені покидати свої домівки, а мирні міста й села стали мішенями ракетних і артилерійських ударів. Лише у 2025 році 122 тисячі українців були змушені покинути свої домівки через війну. Переважно це жінки, діти та літні люди з регіонів, що межують із лінією фронту. Загалом же починаючи з лютого 2022 року, близько 10 мільйонів українців стали біженцями або внутрішньо переміщеними особами [1].

На жаль, терор проти мирного населення триває й сьогодні. Обстріли українських міст, знищення житлової та критичної інфраструктури, кібератаки, економічний тиск і масована пропаганда є складовими комплексної війни, яку росія веде проти України. Такі дії мають на меті не лише фізичне знищення, а й підрив довіри до державних інституцій, деморалізацію суспільства та послаблення національної безпеки [2, с. 145].

Окрему загрозу становить діяльність російських спецслужб, спрямована на дестабілізацію ситуації всередині країни, зокрема через терористичні акти, інформаційні операції та спроби вербування громадян. Особливо вразливими до таких впливів є молодь і соціально незахищені верстви населення [3]. У цих умовах забезпечення національної безпеки України потребує комплексного підходу. Він має включати зміцнення обороноздатності та правоохоронної системи, розвиток сучасних озброєнь і технологій, захист кіберпростору, протидію корупції, відновлення зруйнованої інфраструктури та забезпечення економічної й енергетичної незалежності. Важливу роль відіграє також соціальна політика, підтримка громадян і патріотичне виховання молоді, що формує національну свідомість і стійкість суспільства [4, с. 64].

Підсумовуючи, варто наголосити: національна безпека – це не лише сфера відповідальності державної влади. Це спільна справа всього суспільства і кожного громадянина. Лише об’єднавши зусилля, Україна зможе ефективно протистояти сучасним

загрозам, подолати наслідки російської агресії та забезпечити мирне й безпечне майбутнє не лише для себе, а й для всієї Європи та світу.

1. Майже 10 мільйонів українців стали біженцями – ООН. *Українські Національні новини.* URL: https://unn.ua/news/maizhe-10-milioniv-ukraintsiv-staly-bezhentsamy-oon

2. Оксана П.К. Проблеми забезпечення Національної безпеки в умовах воєнного часу *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти.* Серія : Екологія. Публічне управління та адміністрування. 2023. Вип. 3. С. 143–150.

3. Кузіна Олена. Вбивство військових в тилу – ганьба. *Суспільне Дніпро*. URL: https://suspilne.media/dnipro/791711-ti-nibi-v-tilu-ale-vseodno-v-nebezpeci-v-tck-ta-sp-dnipropetrovsini-vidreaguvali-na-vibuh-v-pavlogradi/

4. Часник Д. В. Забезпечення прав людини у сфері національної безпеки в умовах протистояння військовій агресії російської федерації. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. Серія : Економічна. Серія : Юридична. 2022. Вип. 34. С. 61–67.

Артур КОЛДАШОВ
викладач кафедри права національної безпеки та правової роботи Військово-юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (м. Харків, Україна),
доктор філософії в галузі права

РОЗВІДУВАЛЬНІ ОРГАНИ УКРАЇНИ ТА ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНА: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

У сучасних умовах розвідувальна діяльність стала ключовим інструментом захисту державного суверенітету та національних інтересів в усіх європейських державах. Наразі держави стикаються з інтенсивною діяльністю іноземних розвідувальних служб на своїй території. На території ФРН знаходиться велика кількість оборонно-промислових і високотехнологічних підприємств, що робить цю країну однією з пріоритетних цілей розвідувальної діяльності іноземних держав.

Діяльність спецслужб характеризується комплексним застосуванням класичних агентурних методів, технічної розвідки, кібершпигунства, інформаційно-психологічних операцій, а також використанням економічних, енергетичних і науково-технологічних зв'язків для отримання розвідувальної інформації та здійснення впливу на процеси ухвалення політичних рішень посадовими особами ФРН.

Особливої актуальності для ФРН набули загрози, пов'язані з діяльністю розвідувальних служб у сфері втручання у внутрішньополітичні процеси, дезінформаційних кампаній, підриву суспільної довіри до демократичних інститутів, а також збору відомостей у галузі оборони, безпеки, енергетики, кібербезпеки та критичної інфраструктури.

Ефективність функціонування розвідувальних і контррозвідувальних органів ФРН визначається високим рівнем правової регламентації діяльності, чітким розмежуванням повноважень між різними розвідувальними органами, а також розвиненою системою демократичного цивільного контролю за діяльністю розвідувальних органів, що має забезпечувати баланс між потребами національної безпеки і дотриманням прав і свобод людини.

Розвідувальні органи України – це державні органи, уповноважені Законом України «Про розвідку» здійснювати розвідувальну діяльність з метою захисту національних інтересів України від зовнішніх загроз. Розвідувальними органами України є: Служба зовнішньої розвідки України, Головне управління розвідки Міністерства оборони України, Управління розвідки Адміністрації Державної прикордонної служби України [1].

Організаційна структура та гранична чисельність управління розвідки Адміністрації Державної прикордонної служби України, визначаються Президентом України в порядку, визначеному законом, і не входять до структури та чисельності Державної прикордонної служби України. Керівника управління розвідки Адміністрації Державної прикордонної служби України, призначає на посаду Президент України за поданням Голови Державної